

NOVÁK VALENTIN

Szishi

(Regényrészlet)

(egy-két-há-négy-öt // egy-két-há-négy-tíz // egy-két-há-négy-öt // egy-két-há-négy-húzz) Na, persze mit csinál egy kiszuperált biciklista, ha máshoz sem ért, minthogy mindkét lábával körkörös mozgást végezve hajtja magát egy nem túl egyszerű, de nem is túl bonyolult gépezeten A pontból a B pontba. Tényleg, mit is kezdhet? Lehet városi kocatekerő, lehet strapafutár, lehet a reuma és ízületi rendelők gyakori vendége, lehet memoíríró, aki fellebbenti a fátlyat a profi biciklizés mocskáról, lehet szövegszerkesztő, aki szépírói eszközökkel gurul be az irodalomba... A és B pont. Ez sokkal bonyolultabb az életben, mint a kerékpározásban, pedig utóbbiban is vannak cifra szabályok. A és B pontok között, ha emelkedik az út, akkor B és A pont között is emelkedik. Ez fundamentuma a kerékpárosok lelki felkészítésének. Kerékpározás közben csak szembeszéllel vívhatsz. Ez a második pont. Ha mégsem az történik, mint amit ez a kétparancsolat rögzít-sugall, azaz hibás a biciklis Murphy, akkor azt úgy is megérzed, mert suhansz, mintha nem is létezne közegellenállás, és eszedbe sem jut, hogy léteznek ízületkoptató kaptatók, hogy fújnak szembeszelek. Ja, és még van egy alapvetés. Amíg nem kaptál egy nap minimum három defektet, nem is vagy igazi bringás... (egy-két-há-négy-öt // egy-két-há-négy-tíz // egy-két-há-négy-öt // egy-két-há-négy-húzz) Benyelt a futárlét. Voki-toki, reklámzsák, acéltalpú cipő, náza-cucc. Pedig nem gazdag családból menekültem, lévén, az állam gondoskodott rólam 18-ra ébredésemig. Nem tehettem úgy, mint a mű-lázadást *vállaló* úri ficsúrok, akik tékozló fiúként néha hazatérnek vagy legalábbis hazanyúlnak (aggódó szüleik bugyellárisához) az elvárható javakért. Szóval náza-cucc ű, fék és egyéb fölös kerékpáringóságok ♫. Napi százhusz káem alaptól, röhögve. Nagybapest piskóta emelkedőin... Még a pihenőnapon is pénzkeresés... A Kressz felejtős. Minden kerékpárút, ahol haladni lehet. Földet súroló estélyik szegélyétől, nagypapák kitaposott cipőjének orra hegyén át, külvárosi ágyások süppedékén keresztül, a Tabán kerékpárútján rossz helyen, rossz időben átkelő egér bundájáig (alatta persze gerinc roppan), leelőzve a hetes buszt, ahogy kell, ahogy előírták, a dugóban karlendítve átkozódó rendőrt, a vasárnapi és hétközi mazsolákat... Sorolhatnám... Estére le sem fáradtam, pedig nyolc napot tekertem egy héten. Pedig a szívem a torkomban keresett albérletet. Pedig szag- és gázelszívtam a fővízfej valamennyi sugárútján... Míg a többiek remegő lábbal pöf-fentették a dzsollát a törzsmozi előtt, addig én tekiláztam, szívtam, bohóckodtam a növényeknek, mindezt nyeregből, mint egy kóboj. Minden áldott este mattot adtam a májammak, de másnap simán ledaráltam a zetapot... (egy-két-há-négy-öt // egy-két-há-négy-tíz // egy-két-há-négy-öt // egy-két-há-négy-húzz) Valahogy mégsem gyarapodott a zsé. A minden esti cuccos bulik (minden este emlegetős), a tekilás tekerések, a szívások alter-slágeres négyüteme (gyújt - szív - benntart - kipufog), zabálta a lovetttát. Ám kellett a feszültségoldás. Ez a szubkult estélyi lecsengés.

Le kellett nyomtatni a stresszt, a mindennapos halálfesztiválban élés gyomorfacsarását. Lézengtünk a létben, mert azért ez lézengés volt igazából. Arcunkon lárva-maskara: porból, napcserezésből, ónos esőből, fűmosollyal elviselhetővé fabrikálva... Ez nem az a nagybetűs dolce vita, bár nekünk ez is jólesett, mert szabadnak tűntünk önmagunk és a ránk irigykedők, a ránk acsarkodók (főleg az autósok) előtt. Az élet feltételes módja jutott nekünk. *A teherautó kicsit átszabta. Kórházba vitték, de hótt ember lett. Az Andrássy bicikliútján rányitotta az ajtót egy buzi... Koponyatörés. A fasz még elsősegélyt is nyújtott, letörölte az agyát. Meghalt szívrohamban, annyit nyomott naponta...* Gyakran elszakad a bovden – így vagy úgy... (egy-két-há-négy-öt // egy-két-há-négy-tíz // egy-két-há-négy-öt // egy-két-há-négy-húzz) Folyó mellett tekerni. A gravitációt, a közegellenállást és a Barum-koptató súrlódást feledtető álszabadság. Fizika és lélek. Suhanás az árral szemben. A Római parti töltésen. A kiépített szabadság pályáján. Mert te nem vagy röghöz köthető, törzs előre, ahogyan a folyó is szalad. Fúrod magad a jövő alagútjába, akár Monte Christo grófja, hátha megszabadulsz egyszer, s utoléred a jövő neked szánt másodperceit a jelenben, azaz fénysebességre kapsz, s kiléphetsz végre önmagadból... És minden másodpercben más vagy. Bár a pulzusod csúcsra jár odabenn, és benn minden mozgásban van, belső folyóid megáradnak, érmedrük feszegetik, kívül mintha nem változnál, ahogy a folyó sem ugyanaz, csak a neve, neked is csak a neved és megszólításaid, s látszatra a külsőd, a fizimiskád. Bár országoként más vagy: nekik idegen, az ittenieknek honpolgár, idegen honpolgár, s a folyó is más itt és ott... Egyiknek éltető, másiknak pusztító, egyiknek dajka, másiknak már a nagybetűs élet. Mérnöknek kihívás, halásznak barát. Egyiknek áthidalhatatlan határ, másiknak édes összeköttetés. Kék, szürke, méregzöld, fénycölöpös, sötétben lopódzó. Tekerni a folyó mellett. Iszter, Danuvia, Donau, Dunaj, Duna. α -forrás, ω -delta. Közte valami megfoghatatlan, hisz ujjaid közül is *eliramlik az élet*, s ha kézzel nem fogható, értéke sincs. És megnevezhetetlen, amit mégis megneveznek, ősmisztériumát adva át az enyészetnek... (egy-két-há-négy-öt // egy-két-há-négy-tíz // egy-két-há-négy-öt // egy-két-há-négy-húzz)

Jó kis kocsmá a Bico Pub. Eredeti nevén Búhörpölő, amivel *azt akarta mondani a költő*, hogy itt fölhajtják a bút, úgy végeznek vele. Gúny-nómenét meg onnan kapta, hogy a bérlő (Zsigali Pali) egy öreg, (de nem motorizált) Pannónián érkezett reggelente, és az évek alatt tökélyre vitte a gép olyaténképpen rászhoz kötözését, hogy a hátsó kerék egy félemler belépésére elegendő helyre csökkentette a bejárat amúgy is szűkös építészeti megoldását. (Azaz, hogy kivágjuk magunkat e mondat zsákutcájából, csak oldalazva lehetett elslisszanni a hátsókerék mellett, ami főleg akkor okozott gondot, és gerjesztett perpatvart, ha valaki világos nadrágban (ami alapjáraton balgaság) ment kocsmázni. Nagyjából annyi történik a Bico Pubban a belépő számára, mint egy T. B. filmben. Viszont tagadhatatlanul fűcsörös a bája. Lapos, kristálycukor kijelzős tévével, (amire ugyanúgy ráragad a légszar, mint a katódsugarasra, de hát ez a menő), amin mindig a sportcsatornákat adták délután. Délelőtt két adást lehetett nézni. A B1-en a pult helyisége volt látható, más néven a százlábú, a B2-en a biliárdasztalos, játékgépes klubrészt, amit egy történelem előtt kimosott plüssdrapéria választott el a talponállótól. Mivel a huszonegyedik századi latrina magica itt állt egy rozzant konzolon, a kettes adást a kettes adás élő műsorában

ülők nézték. A két kamera ugyan nem pásztázta a kocsmázókat, nem követte az eseményeket, mégis mindent látott. Sziszi délután érkezett, s csak a kerékpáros szezonban képviseltette a szakértést, azaz önmagát. Mert ő volt a házi mindentudó, a megmondóember, a „problémamegoldó”, aki a találkától a szerelemféléstől elkövetett gyilkosságig ismerte az emberi érzelmek skáláját, s a Vueltától a Tour de France-ig vágta a versenyeket. A kápráztató pletykákat, a legjobbak minden adatát (vádli-körkerületől kirúgott barátné-számon át a szakaszgyőzelmekig) fejből listázta, ha kérték, ha nem. Ha kellőképp beállt a szivarkától, a tekerős óbestertől, meg az ászkóktól, néha mantraszerűen pörgette az adathalmazt. Imamalma megállíthatatlan volt. Egy ilyen magas pörgési sebességű rendszerbe nem lehetett belenyúlni, belekérdezni. Mellesleg azt is rebesgették, hogy Sziszi bukott kerékpárosságán túl bukott bölcsész és bukott író is, innen ez a furcsán kimódolt stíl, amelyen „kommunikál”, az a kicsit lenéző és blazírt flegmaság, amivel lekezelte még a legjobb ivócimboráit is. Sziszi szinte az összes kocsmázót megfertőzte a dögunalmas közvetítésekkel. Aztán kitalálták, hogy a szpikert letekerik, úgyis csak baromságokat hablatyol, és ő vette át a szót. Sziszi a kiszuperált versenyző, Sziszi a hajdani biciklisfutár, és a ki tudja még kicsoda... (Egy idő óta azonban megváltozott minden. Másról kezdett beszélni, mint amit a képernyőhöz szegzett szemű halandók megláthatnak... Utoljára is...)

- Na, hapsikáim, akkor mehet a zagytágítás? Szandál, iszol vagy figyelsz? Lószarafing, ne most menj vécére, mikor végre nekiduráltam magam... Akkor a közvetítés előtt egy kis tudnivaló. Kagylózzatok, hapikáim: Ezt a tekerést csapatok, tímek nyomják, ha nem derengett volna eddig. A feladatokat felosztják... Van ugye cséka...

- Mi a nyavalya?

- Csapatkapitány, te, alulművelt. Van hegyimenő...

- Kocsmamenő nincs?

- De van. Én is az voltam, azért nem lett belőlem semmi... Szóval - van még sprinter...

- Spriccer, hehe...

- Annyira szarok a beszélősök, jobb is lenne, ha nem menőznének, bakker... Na, szóval van még időfutammenő és segítő, akit vízhordónak neveznek.

- Ő az ehejuhnyem, hihi... - „mondta” Freddikrügernemzetipark, röviden FreKru, akit Ferinek is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs továbbképzés.

- Aztán minek az a munkamegosztás, az indavide, induvidu, indivudu, khm, individualizmus korában, he, nagyokos? - kérdezte a kényszeredetten visszatért Lószarafing, akit Jenőnek is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs továbbképzés.

- Mert ez csapat. Közös a cél... - „mondta” Sziszi.

- Itt is közös a cél... Mindenki részeg akar lenni... - „mondta” Szandál, akit Lacinak is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs továbbképzés.

- De mindenki a maga részegségét akarja megélni, nem a másét... - „mondta” Sziszi.

- Egyfajta részegség van... - „mondta” Freddikrügernemzetipark, röviden FreKru, akit Ferinek is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs továbbképzés.

- Frászt! - „mondta” Sziszi.
 - De együtt iszunk, és együtt tökéletesebben, gyorsabban, olajozottabban megy a lerészegedés - „mondta” Her Nyóc, akit Kálmánnak is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs továbbképzés. - Rásegítünk...
 - Ez akkor is más. A végeredmény kinek-kinek az ágyában/agyában tudatosul... De mondanám tovább, ez nem vezet sehová... - „mondta” Sziszi.
 - Monnyad, fonnyad, kicsi Szeszko - „mondta” a *féloros* Szeszkozany, akit Pityunak is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs továbbképzés.
 - A kapitány az a főszer, akitől a legjobb helyezést várják összetettben... Egyes rajtszámot kap... - „mondta” Sziszi.
 - Nálunk ki a kapitány? Ki kap 1-es rajtszámot? - kérdezte FreKru, akit Ferinek is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs továbbképzés.
 - Most má’ tényleg elég! - „mondta” Sziszi. Mit mondta, kiáltotta!
 - Haggyuk má’ beszényi - „mondta” a *féloros* Szeszkozany, akit Pityunak is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs továbbképzés. Mit mondta, kiáltotta! Még az asztalt is megcsapkodta. Két vodkás pohár bánta...
 - A hegyimenő egyszázból, mínuszos manusz, aki az 500 méternél magasabb földrajzi objektumok jó barátja... Nem számít neki, ha a hegy nem megy Mohamedhez, odamegy ő a hegyhez, és kivégzi, de az efféle főszeres csapnivaló sprinterek... A jó sprinter atletikus, sík terepen is hozza az 55-70 km/órát. Ők hátul kullognak a hegyeken, kiköpött tüdejük maradékát gyakran csipegetik össze a galambok, vagy a gyűjtők formalinba teszik, és évenként, csapatonként osztályozzák. Az időfutammenő egyedül hajt, ha eljön az ideje, nincs mögötte a csapat, még a gépe is speckós. A segítők feláldozzák magukat a menőkért: a csékáért, a hegyi-jetikért vagy a sprinterért. Védik a nagyokat, nehogy bukásba keveredjenek, a hegyeken megadják az alaptempót legelől szenvedve, a sprintekben hajrához terítik a piros szőnyegget. A hátul araszoló kísérő kocsiktól is ők gályázzák a vizet csapattársaiknak.
 - Piszkos munka. Fene se csinálná! - „mondta” Szandál, akit Lacinak is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs továbbképzés.
 - Nyugodj meg, Szandál! A hegyimenőből is lehet segítő egy sprintetapon... - „mondta” Sziszi.
 - Megnyugodtam, ba’meg... - „mondta” Szandál, akit Lacinak is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs továbbképzés.
 - Na, kapcsold már be, kezdődik! - „mondta” a *féloros* Szeszkozany, akit Pityunak is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs továbbképzés.
 - Nézzük, elég volt a fejtágításból! - „mondta” Her Nyóc, akit Kálmánnak is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs továbbképzés.
 - Lemaradunk a rajt utáni bukásról... - „mondta” Lószarafing, akit Jenőnek is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs továbbképzés.
 - Jó, jó, szólok Palinak, állítsa át a kütyüt az égi csatornákra - „mondta” Sziszi.
- Na, akkor letekerem a szpíkereket, mert sok a rizsa, és pont a lényeg elöl veszik el a kilátást. Ezt nem így kell. Kit érdekel a sok adat? Fülkagylón be, vécekagylón ki... A lényeg a képeken van, nem az adathalmazban, amit kigyűjtenek tehetségtelen hanyaszorgalommal. Még az sem érdekes, hogy ki szöki, ki segíti, ki gályáz, ki vezet, ki támadja pontszámában. A tekerés a lényeg... És a táj, a falu, a város, a körülmények.

Pantani életét sem a győzelmek vitték előre, sem a héroszi számadatok, hanem a körülmények...

- Azt mondd, ha rosszul mossák el a poharat, s attól megbetegszem, s kihagyok három kocsmánapot, akkor megváltozhat az életem? Ez a momentum fontosabb, minthogy a fennmaradó 362 kocsmázásra fordítható napon nem hiányoztam?

- Fontosabb. Lehet, hogy az a három, körülményben gyökerező nap megváltoztat mindent. Mondjuk, térítőkkal találkozol, s rávesznek, menj le egy gyülekezetbe, s te lemész, mert intésnek tekinted a lebetegedést. Vagy míg a doktorhoz battyogsz, elüt egy busz, s ez megváltoztatja az életed, mert lerokkansz. Ha azon a három napon is kocsmába jártál volna, ez nem történik meg, mert bekötött szemmel, négykézláb is tudod az utat, mint a rétről hazatérő tehén... És szent részegséged is megóv...

- Hülyeség! - „mondta” a *félorosz* Szeszkazany, akit Pityunak is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs közvetítés.

- A hangot levettétek, és te sem mondasz semmi érdemlegeset, csára jár az agyad - „mondta” *Lószarafing*, akit *Bécinek* is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs közvetítés.

- Mindjárt hazamegyek - „mondta” *Szandál*, akit *Lacinak* is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs közvetítés.

- Folytatom, no! Szóval bele lehet helyezkedni a tárgyak, a tereptárgyak, az épületek, a nézők, a környék flórája és faunája „lelkébe”. Ott állsz évtizedek óta templomtoronyként, s mikor a túrdőfranc arra surran, titkon megkondul a harangod. Nem a pap kérésére húzta meg a kötelet a harangozó, hanem a francia lélek pedzi meg a felfüggesztett rézmozsarát. Persze elnyomja mindezt a kísérőautók és motorok, meg a közvetítők alapzaja... Ilyenkor megelevenedik minden. Még az aszfalt is emlékezik. Egész évben arról álmodik, hogy végig surrogjon rajta az a számos virslikerék, és megnyugodva szolgál tovább, mikor túlvan a megérdemelt érintésen. A kamionok sem zavarják, mert tudja, ő kivételezett, nála jelentősebb utak sem részesülnek a túrdőfranc érintésének kegyében... És zöldebben bólingatnak a fák, és árnyékosabb az árnyékuk is, mert azokra a percekre, míg a kerékpárkígyót ernyőzik, tökéletesítik lombkoronájukat. A madarakról nem is beszélve, akik tisztelettel elnémulnak, mintha napfogyatkozás lenne, mikor meglátják ezeket a két keréken gördülő, domesztikált, szarvas állatokat. A certamen birotariorum megváltoztat mindent és mindenkit. A föld jó erői körbeölelik a versenyzőket, s átlényegítik őket. Mindahány egyesül a gépével, s beleolvad a természetbe. A kétkerekű panteisták, akár egy szerves egész, egy léleklévő, egyetakaró organizmus gördülnek a cél felé. Egyetakarásuk: a célba érés, amely egységet kovácsol az egyéni érvényesüléssel szemben is. Talán láttatok már több ezres madárrajokat. Ott vannak például a Badacsonyi seregélyei. Egy test, egy lélek a szőlő-akarás tekintetében. Egy óriás állat az égen, mely együtt mozog, bárhány darabkából is épül fel. A lemaradókat, eltekerőket is visszavárja a tömeg, az együttrepülés vonzása, ahogy az embert alkotó sejteket, atomokat is keretben tartja a megtettesült egyéni akarat. De a jó erőket mindig faragja a gonosz. Mert hiába ez a jóhiszemű kerékpárkígyó, ha autók, motorok, reklámok, szenzációhajhászok (újságírók, fotósok), doppingok rágják a húsát, gyengítik. És ott vannak a negatív véletlenek. A bukások, az ütközések, a szívrohamok... Mindent magához vonz a túrdőfranc. Miért ne vonzaná a komikus

jeleneteket, a szinte észrevétlen hallucinációkat, melyeket a „mindenképp kerékpárt látni” opcióra állított tudat produkál.

- Most meglógott valaki. Azért nem ártana tudni, ki ő...

- Mit akadémioskods. Majd elolvasod holnap a Sportban, ha tényleg érdekel. De sokkal érdekesebb, hogy aki ott integet a szalagkorlát mögött, és egy német feliratú sört lóbál a másik kezében (mellette letámasztott robogó), mit keres ott, és valójában ő kicsoda? S ki az a tiritarka ruhás piperkőc, aki most lép be egy ház ajtaján, szemmel látható közönnyel a túrdőfranc iránt? Vagy ki lesz abból a kissrácból, aki segédkeres biciklijén megfeszülve száguld a szalagkorlát túloldalán, míg nem ereje fogytán, pihegve integet a bácsik után? Vagy miért röppent lepke az egyik versenyző sisakjára, s miért szellőzteti szárnyalját a menetszélnek csapva, és miért épp most bűg az út aszfaltján a galamblingény az előle totyogó tojó után, amikor *négytekerésnyi* idő múlva menthetetlenül kettényírja szerelmüket az első virslike-rék? És miért e percben oszon ott az a macska, amelyik levadászható sáskát vett észre az aszfalkígyó hátán? Vagy hogy lehet, hogy annak a díszes épületnek az ornamentikája forgó kerekű bicikliket ábrázol? Vagy mit jelent az a csoda, hogy cangaversenyt rendeznek a pockok egy közeli dűlőúton, amit mutat ugyan a kamera, de csak egy húsz centi magas, távolodó porvihart látsz? Mert a kamera csal. Azt mutatja, amit láttatni akarnak... Megannyi érdekfeszítő kérdés... Megannyi lényegesebb dolog, minthogy ki lesz az első... Mert ott van az a német sört szorongató ember, aki három év múlva eladja a robogóját, áttér a muszlim hitre, s felháborodva egy újabb európai Mohamed-gyalázáson, méreg drágán vásárolt bambuszkerékpárján ülve, egy vad, arab diszklólagert füttyörészve, tetőtől talpig robbanóanyagba bugyolálva, amit még elrejt a bő ing és tunika, beleteker egy álmos elszalotharingiai városka piacforgatagába. Vagy ott az erejében csalódott helyi kisfiú, akiből sikertelen kerékpáros válik belőle, pont ezért a kívülről bohókásnak tűnő, de számára tragikus, pár méternyi fölösleges küzdelem miatt... S az életét kísérő kiábrándulás és sértettség politikai letiprómezőkre vezérli, s számos nép sanyargatója lesz, mint diktátor... Vagy ott a lepke, mely alakítója és lezárója lehet egy tudatformáló regénynek, ha végre rászánja magát, s beleröppen. Hogy a macskáról és a versenyző pockok világalakító szerepéről már ne is beszéljünk...

- Nem bírom ezt követni - „mondta” Szandál, akit Lacinak is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs közvetítés.

- Sziszi, te megbolondultál - „mondta” FreKru, akit Ferinek is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs közvetítés.

- Én sem bírom. Inkább tegyük vissza a hangot, bakker - „mondta” Her Nyóc, akit Kálmánnak is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs közvetítés.

- Na, én megyek... Útba esik hazafelé egy-két nyugisabb kocsmá, ahol nyugodtan iszogathatok magamban - „mondta” Lószarafing, akit Jenőnek is szoktak hívni jobb napokon, amikor csak isznak, s nincs közvetítés.

Sziszi magára maradt... A legyeknek közvetített... Az ablakpárkányon lepke ült...